

Blažopřání k
s n e t k u

Věrušce
Novákové

a
Milanovi
Laketošovi,

který spolu
uzavřeli dne
21.srpna 1990
v Praze,

oběma s úctou
za jejich účast
na demonstraci
17.11.1989
na Národní tř.

vzdává
z úpřimné
radosti

"R e s
p u b l i c a"

НЕТ ПРОБЛЕМ?

Рисунок Николая ЕЛИНА.

ДОЛОЙ ПРИВИЛЕГИИ! /Pryč s privilegii!/
Tak podle СССРУ в Советском svazu.

U nás však šetříme nejen na autech,
ale i na galuskách jízdnicích kol.

Proto: Všechny slavné běžce
předběhnem na koloběžce!

Рис. В. РОЗАНЦЕВА, А. БЕЗИКА.

Výzkum veřejného mínění
podle Izvěstijí 6.8.90 v
oboru "Ženy a politika".
Na otázku "Jak vysoká
autorita je u KSSS" odpo-
vědělo:

2% že má vysokou autoritu
16% že má střední
40% řeklo, že neví
25% že má nízkou autoritu
17% že nemá žádnou autori-
-tu

Tak skončila strana, kte-
rá zavedla místo víry -
cynismus, místo pokání -
sebekritiku, místo svobody
ducha - svobodu vášní.

u v n i t ě č í s l a :

1. Josef Volařík: Strach jezdí už i m e t r e m.

Dotazy na radio J e r e v a n.
Světlá b u d o u c n o s t.

2. Vladimír Štědrý: Jak se stalo Československo
satelitem Sovětského svazu. Pokrač.

3. A n e k d o t a o d N i k u l i n a.

4. Výběr č. 11/88 - výstřižky podle Františka Vaněčka.

Předpokl.cena: 1,- Kčs MIČ 47263 Náklad: 50 výtisků

v y c h á z e l o 1 9 7 3 - 1 9 7 5

o b n o v e n o 1 9 8 7 r o č n í k 7 č í s l o 1

Vydává: Vladimír Hajný
ČSA 34, 787 01 Šumperk

Red. Josef Volařík
reda: Marta Zemanová

S t r a c h j e z d í u ž i m e t r e m

Čtvrtek 6. září 1990, asi 16,00 hodin, trasa C metra, první vagón vzadu, prostor připomínající kupíčko.

Cosí čtu. Během jízdy přistoupili dva muži zdatně "společensky unavení", tedy opilí. Statní, ve věku 30-35 let, spíše vyšších postav. Jeden nekontrolovatelně zpitý, druhý strážlivější, vyhrnuté rukávy kabátce, ruce až po předloktí hutně tetované.

Najednou se otetovaný obořil na muže tak kolem 75 let, vizuálně nejstaršího člověka v onom prostoru: "Hele, to bude komouš, vypadá na to, komunistická svině," vyletěla hlučná salva z úst otetovaného.

Ztuhl jsem a vidím, že cestující zpozorněli také.

"Podívej se na něho... komouš, co jiného by ta svině mohla bejt?" zaznamenávám na pomyslný magnetofonový pásek svého želatinového komputera, přivyklého mnohaletou novinářskou profesí si takové výrazy dobře pamatovat.

"Zalezli jste do děr a bojíte se vylézt. Jen vylez, ty svině komunistická," graduje se přival ze stoky. Opilejší dělá krok dva k starci, jehož politickou příslušnost je vyloučené jakkoli určit, snad jen společenskou složku; připadal mi mého dávno zesnulého strýce holiče.

"Kradu, to jo, já se čestně přiznám, jsem zloděj, ale ty seš komouš!".

Napadený ani nedutá.

To byl vrchol.

"Neurážejte toho člověka, co vám udělal?" vzchopil jsem se.

Oba invazori se rázem vyřítili proti mně zhruba týmiž výrazy jako proti onomu starci.

Vstal jsem a přikročil jsem k místu, kde je nejbližší k zařízení pro případ nebezpečí. Byl jsem rozhodnut ho v případě fyzického výpadu použít. V té chvíli jsem zaznamenal dříve dost vzácný jev: tak tři čtyři muži vzhledem kolem šedesátky se začali přidávat na mou stranu. Invazory jsem upozornil, že přijdu pro řidiče a když jsem se chystal vyjít, oba vystoupili.

Nikdo už v onom prostoru nečetl. Napadený spolucestující vystoupel pak dříve, přistoupil ke mně a zlomeným klesem mi poděkoval.

DOPRAVNÍ PODNIKY
hl. m. Prahy

J. Volařík

Мы все за демократию. А кто против, пускай уходит. A kdo je proti, všichni jsme za demokracii. Рисунок из газеты «Трибуна» (Польша)

Dotaz na Rádio Jerevan:

- Je heslo Proletáři všech zemí, spojte se! vůbec uskutečnitelné?
Odpověď: Je. Ale jen v tom případě, že jde o homosexuály.

Dotaz na Rádio Jerevan:

- V poslední době se vyskytují oprávněné obavy o osud sametové revoluce. Existuje vůbec způsob, metoda či cesta, jak uchránit její výdobytky před najezdy nomenklaturního bratrstva?

Odpověď: Existuje: dobře zakonzervovat a uložit do nedobytných undergroundových sejfů pevnosti Fort Knox, kde je tak bezpečně uložen i americký zlatý poklad.

Dotaz na Rádio Jerevan:

- Žádal jsem zvýšení svého nízkého důchodu a místo korunek mi poslali lupu. Nyní zjišťuji, že po zvýšení cen ani to nestačí. Je vůbec rozumné zažádat si o větší lupu?

Odpověď: Už nemusíte, neboť na cestě už je mikroskop.

Dotaz-doraz na Rádio Jerevan:

- Občan pan Havel se vydal na soukromou turistickou cestu na Bermudy. Jako občan předpisů dbalý si nepochybně vyměnil v bance 2000 korun československých na cizí měnu. Existují pochybnosti, zda s touto částkou mohl vystačit.

Odpověď: Mohl. Ale jen v tom případě, že cestu po souši urazil na koloběžce a plavbu přes oceán - na neckách.

Dotaz-doraz na Rádio Jerevan:

- V hovorech z Lán byla vyslovena myšlenka, že nejlepší způsob, jak změnit vztah občanů k policii je dát policistům nové uniformy. Nejde opravdu o revoluční nápad?

Odpověď: Jde. Navíc jde i o revoluci v odívání, avšak vzhledem k úsporným opatřením jim budou dosavadní uniformy ponechány a oděny by mohly být pouze jejich tvrdé obušky - do "reprezentativů" z jemného sametu.

• Tomáš M. Messer, původem z Bratislavy, nestor newyorské scény moderního umění, odejde v létě na odpočinek. Byl ředitelem Guggenheimova muzea.

Nemohl byste se stát mým sponzorem?
/Literaturnaja Gazeta č. 35/90/ M. ЖУРБЕНКО

АНЕКДОТЫ ОТ НИКУЛИНА

Anekdota od Nikulina:

Dost malý chlapec s dost malou holčičkou si prohlížejí Brehmův Život zvířat. Začali se přít.

- Může!

- Nemůže!

- Může!

- Nemůže. Pojďme se zep-
tat babičky.

- Babičko, můžete mít
děti?

- Co vás nemá, milé
dětičky. Ovšem, že ne!

- Tak vidíš, já jsem
ti říkal, že babička je
samec!

a že věřil všem jeho slibům. Teprve za puče v únoru 1948 rozpoznal, že jim byl od počátku jen klamán. Jeho spolupracovníci, na př. Ripka, doufali naopak od samého začátku jednání, že se jim s pomocí domácích 'odbojářů' v Praze podaří přinutit komunisty k přetvoření vlády, avšak jak se ukázalo, na komunisty 'byli krátkí'. Ti s takovou možností od prvé chvíle počítali a byli na ni připraveni. Posic, kterých v Moskvě získali, využili proti svým slabošským odpůrcům do všech důsledků.

Bezprávní stav.

Když bylo ustavení nové vlády oficiálně oznámeno rozhlasem, zavládl v ČSR všeobecný úžas. Češi, avšak zejména Slováci, kteří prožili hrůzy sovětské okupace v plné síle a déle než Češi, si uvědomili, že jsou zcela vydáni na pospas komunistům. Od chvíle, kdy Národní výbor a 'revoluční' (později 'lidové') soudy zahájily činnost, obyvatelé ČSR poznali, že v republice, kdysi skutečně demokratické, zavládl bezprávní stav. Stále znovu se přesvědčovali, že proti zvlí komunistů a jimi ovládané policie není obrany a že strany, s komunisty spojené v Národní frontě, nejsou s to je ochránit.

Naopak, slyšeli předáky těchto stran, dokonce i předáky strany lidové, zdůrazňovat na všech schůzích nezbytnost co nejtěsnější spolupráce se Sovětským svazem a KSČ. Tak na př. na sjezdu Čs. sociálně demokratické strany v r. 1946 prohlášoval předseda strany už jen 'Českých' národních socialistů, dr. Petr Zenkl:

"V celkové souhře všech našich stran má přirozeně zvláštní roli spolupráce stran socialistických . . . Podávám vám jménem své strany upřímně a loyálně ruku k spolupráci na velkém díle národní obnovy, čímž chceme spolu se svými soudruhy komunisty a v rámci celé Národní fronty sloužit svému národu." (podškrtnuto autorem.) (23)

K zmatení myslí přispěl také projev Benešův v Plzni krátce po jeho návratu do ČSR, určený především do řad bývalých příslušníků zakázaných politických stran. Beneš m.j. prohlásil:

"Nemá smyslu a je předem odsouzen k nezdaru každý pokus stavěti se proti tomu, co přichází. To již proto, že v dobách, jaké prožíváme, lid volá po účinných opatřeních proti každé reakci(!). Nemá také smyslu zůstávat stranou velkého dění. Dříve či později musí stejně každý občan jasně projevit, kde stojí a co chce.(!).(24)

A.Červjakova
/Moskva/
Molodoj
komsomolec
č.6/90

Рис. Г. ШТАУБЕРА.

"Trud"

nejen příslušníky republikánské strany na venkově, nýbrž všechny, kdož si zachovali právní cit. Takovými rozsudky se zastražovala veřejnost, šířil se defaitismus a lámaly se charaktery.

Také mezi dělnictvem zavládl neklid; také dělníci, tato ze všech tříd komunisty nejděle a nejvytrvaleji ohlupovaná třída, cítila na sobě pátravý, výhružný pohled 'mateřské strany'. V ČSR bylo všeobecně známo, že dělnictvo i za války pracovalo stejně pilně, ne-li pilněji než před válkou. Nezpůsobil to jen strach před trestem za snížený výkon, tedy za domnělou nebo skutečnou sabotáž; dělnictvo bylo nejen terorizováno, nýbrž také soustavně korumpováno nejrůznějšími přidělovými výhodami, cigaretami a lihovinami; 'Kraft durch Freude' byla zavedena i v "Protektorátě". Strhnout na sebe tuto "provinilou masu" bylo pro komunisty prací nejméně namáhavou a proti záplavě jejich demagogických slibů byla strana sociálně demokratická bezbranná. Ani urychlené znárodnění bank a průmyslu, provedené právě 28. října 1945 (1) tehdejším sociálně demokratickým ministrem průmyslu, Bohumilem Laušmanem, nezískalo jeho straně ve volbách v květnu 1946 více než 15 proc. hlasů proti 40 proc. hlasů komunistických.

Jak postupovala komunistická infiltrace i mezi státními úředníky, o tom podává výstižný obraz Jan Stránský, který jako poslanec za stranu národně socialistickou měl více než kdo jiný příležitost sledovat komunistické kupování duší. Stránský píše ve své knize "East Wind Over Prague" (27):

"Jeden z úředníků ministerstva spravedlnosti (otec Jana Stránského, prof. dr. Jaroslav Stránský, byl ministrem tohoto resortu v prvé vládě Národní fronty, poz.pis.) byl po mnoha letech služby jmenován přednostou oddělení. Bylo to postavení sice dobré, avšak plat nebyl právě vysoký. Po nějaké době se našemu úředníku dostalo prostřednictvím Zdeňka Fierlingera příležitosti, pracovat v úřadě předsedy vlády. Náš úředník náležel k pravému křídlu sociálně demokratické strany, nenáviděl Fierlingera, avšak tuto příležitost si nechtěl dát ujít. Nové místo bylo lépe placeno, přinášelo časté remunerace, mimořádné příděly cigaret a dvakrát do roka přiděl látek na šaty. Krom toho dostal náš úředník lepší byt a mohl jej vybavit nábytkem lacino získaným ze skladiště majetku zabaveného sudetským Němcům. Po únorovém puči měl náš úředník na vybranou: buď zůstat na novém místě a stát se komunistou, anebo zůstat věrný zásadám a vrátit se na hůře placené místo v ministerstvu spravedlnosti. Náš muž, který po celý život pohrdal a nenáviděl komunisty, byl povahově příliš slabý, než aby se skromně vrátil tam, odkud byl odešel. Dnes se prochází ulicemi Prahy v novém obleku, ale se sklopenou hlavou . . . Avšak — poměry se konsolidují a on počiná hlavu zvedat . . ."

Potud Stránský Jan. Můžeme dodat, že těch slabých bývalo mnoho, že strach, šířený komunisty byl veliký a že — i špatné příklady táhnou.

Zajišťování komunistické moci.

Zde by bylo také na místě podotknout, že kdokoliv chtěl v oné době získat cokoli, ať již byt, nábytek, pozemek nebo dům po vypuzených Němcích, vůbec něco, co se tehdy přidělovalo, musil se vykázat osvědčením dobrého chování za okupace. Tato osvědčení vydávalo ministerstvo vnitřním prostřednictvím Národních výborů. Ministerstvo vnitřní bylo ovšem řízeno komunisty a proto dostal takové osvědčení nejspíše ten, kdo mohl předložit doporučení místní organizace KSČ nebo jiné komunisty ovládané organizace. Jak vidět, získali komunisté prostřednictvím tohoto resortu daleko více vlivu, než se kdy jejich partneři v Národní frontě domnívali, že jim dávají.

Infiltrace nejrůznějších státních úřadů a t. zv. masových organizací byla komunistům umožněna zejména jejich neúměrně silnou pozicí ve vládě.

Až do října 1945 vládl v ČSR prezident Beneš a jeho ministři pomocí presidentských dekretů. První Národní shromáždění bylo zvoleno nepřímo, t. j. bylo sestaveno z poslanců, jmenovaných tam politickými stranami, sdruženými v Národní frontě, t. j. stranou komunistickou (českou a slovenskou), národně socialistickou, sociálně demokratickou, lidovou a slovenskou Demokratickou stranou.

Každá z těchto stran byla oprávněna jmenovat čtyřicet poslanců, což činilo 240 'zástupců lidu'; zbývajících šedesát míst bylo určeno pro 'odborníky' a představitele různých zájmových skupin. Jelikož komunisté prosadili v Moskvě uznání dvou 'neodvislých' komunistických stran, získali tak v prozatímním Národním shromáždění celkem 80 míst, a z šedesáti 'odborníků' se k nim ihned přidalo osmnáct. Dosáhli tedy zastoupení daleko vyššího, než kterákoliv jiná strana v Národní frontě zastoupená, téměř třetinu z celkového počtu poslanců. (28)

První "volby".

Prvé t. zv. svobodné a všeobecné volby se konaly až 26. května 1946. Za jakého politického ovzduší probíhaly, o tom svědčí m. j. svědectví Ripkovo, podle něhož vyškrtli komunisté

Alexandr
Solženicyn
"Rebotnica" č. 8/90

Slavní synové
R u s k a

"Raději budu
bičovat
svou vlast,
raději budu
ji rmoutit,
raději ji
budu
ponižovat,
ale nikdy ji
nebudu
k l a m a t"

P. J. Čaadajev

Nemenší zmatek zavládl i mezi českou inteligencí, když ve "Svobodných Novinách", deníku, který jí měl objektivně informovat a nikoliv mást, psal šéfredaktor Ferdinand Peroutka:

"Nikdy v dějinách nebylo Rusko tak mocné, nikdy ještě nebyly síly socialismu tak mohutně seřazeny. To jest nová epocha dějin. Přesto někteří lidé myslí setrvačně. Ještě se nepodařilo vysvětlit všem nutnost pádu kapitalismu." Nebo: "Jsme vyjímeční se socialistický stát . . . V politice není jiné možnosti než přijmout tato nová fakta. Mění se epocha, a kdo toho nechápe, zbloudí a bude chybovat, na politika nesnesitelně chybovat. Nebo: "Silný vliv komunistické strany je neodpočítatelná složka našeho veřejného života. Z toho vyplývá ustavičná nutnost vyrovnávat se s tímto činitelem, jako dříve bylo nutno vyrovnávat se s činiteli jinými. Ostatně je poněkud povrchní domýšlet se, že evšecho by se mohlo radikálně změnit, kdyby komunistická strana volby prohrála." Nebo: "Mnohokrát jsme již řekli, že u nás je jediný vývoj možný: k socialismu. Pomáhali jsme svou činností tomuto vývoji nebo jsme mu překáželi?" (25)

Peroutka, který tomuto vývoji jistě nepřekážel, měl za nedlouho možnost poučit se, že komunistům nešlo (a nejde) o socialismus, nýbrž o rozšíření moci Kremlu. Avšak podobně sovětofilsky jako on psali a mátlí lid všichni ostatní z Národní fronty, a tak jako Beneš a Zenkl hovořili také všichni ostatní "nekomunisté".

Prosovětské a prokomunistické projevy byly na denním pořádku a obyvatelstvo, pokud bylo jiného názoru (a takových byla převážná většina) nenalézalo věru posily nadějí, že se poměry znovu zdemokratisují, že v zemi znovu zavládne bezpečnost a právní jistota. Naopak, jeho schopnost odporu byla servilními prosovětskými projevy v novinách, na schůzích a ovšem i v rozhlase vytrvale podlamována. Lze se divit, že se lidé stále více báli nejisté budoucnost, jsouce denně vystavováni udavačství a persekuci jen proto, poněvadž kdysi kdesi projevil nesouhlas s bolševisací země?

V atmosféře teroru a strachu.

Neklid a strach zvyšovala lavina rozsudků t. zv. 'lidových soudů.' Jeden z nich na př. odsoudil na dvacet let do žaláře tehdy šedesátiletého předsedu republikánské strany Rudolfa Berana, solva se byl vrátil z nacistického vězení. (26). Podobné rozsudky nad muži a ženami zřejmě nevinnými roztrpčovaly

S v ě t l ě b u d o u c n o s t i

Na titulní straně Mladého světa č. 36 pózuje ministr Miller zřejmě podle návrhu zkušeného fotoreportéra, kterým M. Zajíc nepochybně je, a prstem ukazuje na tebe, čtenáři, že můžeš být docela klidně nezaměstnaný.

RES PUBLICA je však toho názoru, že aranžmá tohoto titulního snímku postrádá správnou „pintu“ spočívající jak v titulku, tak i v poloze prstu. Nepochybně demokratičtější by bylo: **NEZAMĚSTNANÝ MOHU BÝT I JÁ!** a prstem přitom ukazovat někam ke středu své hrudi.

žerty stranou. Ministru Millerovi třeba uznet, že tak opravdu nesnadnou úlohu ministra sociální péče zvládl přes počáteční nejistotu a četná zaváhání doslova skvěle. Lze to nepochybně přičíst jeho nespekulativnosti s tak vysokou a tak adekvátně ohoncovanou funkcí. Jeho způsob vyjadřování – a jistému pozorovateli takových věcí nemohlo ujít, že věci zvládl – a chování na mnoha tiskových schůzkách na to ukazují. J. Miller nebyl v této zemi první, kdo začal operovat reálným strašákem nezaměstnanosti. Až málem ležně předkládal veřejnosti čísla o čekající nás nezaměstnanosti pronesl V. Komárek. Takže mrohem spíše jemu by příslušelo, kdyby si ho Miroslav Zajíc z Mladého světa napózoval tak, aby prstem o nezaměstnanosti ukazoval především na sebe.

V minulých letech a desetiletích jsme slyšeli slogany o zářné a ještě zářnější budoucnosti. Už jsme se jí dočkali: prvním šlehem zářné iradiace z Černobylu. A teď, i když je přítomnost tmavá, noví se: "To nic, brzy bude světlo, moc světla. Jen vydržet. Teď jen chvíličkou žijeme v systému státní skromnosti pod vedením vlády národní oběti a parlamentu poslanceckých /hledových/ platů."

Je zatím chmurno, jak napovídá přetisk horní stránky z titulu Mladého a cmlazeného světa. Jen musíme dát pozor, abychom z toho světla, jež čeká na naše potomky, už teď neoslepli.

J.V.

• Jižní Korea, která patřila v ledových letech mezi nejbohatší země světa, se v současné době zarádila mezi státy průmyslové. Měsíční příjem dlužník se pohybuje mezi 400 a 500 dolary. Na vedoucích místech platy dosahují 2.500 až 3.500 dolarů.

• Hlubší roční nárovní důchod v přípravě na obyvatele skandinávských zemí (v US dolarech): Norsko 16.700, Dánsko 16.100, Island 15.900, Švédsko 15.700 a Finsko 14.300 dolarů.

• V železářství "U Renta" v Praze bylo za první republiky zaměstnáno 235 zaměstnanců, mezi nimi byly 3 ženy. Dnes pracuje v tomto železářství 100 zaměstnanců, z nichž více než polovina jsou ženy.

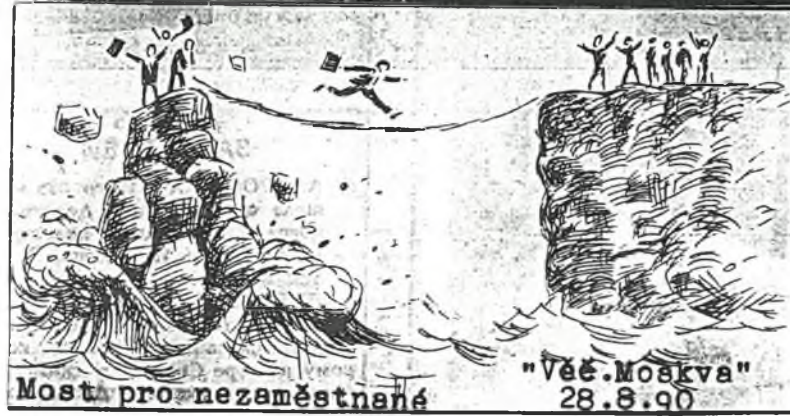
mladý svět * 36
XXXII. ROČNÍK • CENA 3.50 Kčs

NEZAMĚSTNANÝ MŮŽEŠ BÝT ITY!

(Čtete str. 6–9)

PETR MILLER (FEDERÁLNÍ MINISTR PRÁCE
A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ)
NA SNÍMKU MIROSLAVA ZAJÍCE

František Vaněček
Můžete mu psát na adresu: 1011 Wien, Postfach 938 – Rakousko

Výběr 11/88

- V Bedihozi na Prostějovsku je cukrovar, jehož technické zařízení prodělal už 140 sezón a to bez generálky. Ojedinelá podivaná je na zaměstnance, kteří musí používat zařízení zvané Robertova dífuze, kde se řepné řízky šlapou nohama.
- V Kanadě dostává nastupující pokrovní zaměstnanec první tři měsíce hodinovou mzdu ve výši 13 a půl dolaru a 20 dolarů za přesčasovou hodinu. Každé dvě hodiny mají kanadští zaměstnanci pošt dvacetiminutovou pracovní přestávku. Za dvě a půl směny si za obdržnou mzdu může zakoupit nový videorekordér.
- Po bursovních otřesech v loňském roce stoupla cena zlata na 482 dolarů za unci; dlouhého trvání však neměla. Začátkem února 1988 vrhl Sovětský svaz na světový trh 40 tun zlata a tím opět cena zlata klesla na 440 dolarů za unci.
- Průměrný hodinový plat stavebního dělníka ční v USA 12 dolarů, horníka 9 dolarů.